

Od Redakcji

Tak jakby trochę „zawiośniało”. Na przekór ponurej rzeczywistości, na przekór złym wieściom, na przekór rzeszy pesymistów i malkontentów, upływające tygodnie robią swoje: oto nagle jest ciepłutko, kwieciście, śpiewająco. Cała przyroda zdaje się wołać „jeszcze będzie przepięknie, jeszcze będzie normalnie”, wszak „jeszcze w zielone gramy”, a tego zielonego dookoła coraz więcej. I serce jakby szybciej bije, i głowa jakaś lżejsza, myśli coraz śmielej uciekają ku perspektywie wakacji... Taki to ten naturalny bieg rzeczy, zmienność pór roku na tym wciąż jednak najlepszym ze światów. I takie te wiosenne refleksje – choćby dookoła zawierucha i łez potoki, to przecież i tak „słońce wysoko, wysoko świeci pilotom w oczy”. I „dopóki nam Ziemia kręci się, dopóki jest tak czy siak” cieszymy się życiem, starając się jak najlepiej wykorzystać każdą z danych nam chwil.

A jednym z przykładów dobrze, pożytecznie i przyjemnie spędzonego czasu jest lektura Psychiatrii Polskiej – bardzo bogatego i ciekawego wiosennego numeru. Wśród licznych tematów ponownie pojawia się zdrowie psychiczne w pandemii. Już od samego jej początku, gdy tylko nazwa Wuhan przestała kojarzyć się neutralnie z miastem w Chinach, a stała się złowieszczym symbolem zarazy, psychiatrzy zwracali uwagę na konsekwencje COVID-19 dla zdrowia psychicznego [1]. Podkreślano wzrastające ryzyko zaburzeń lękowych [2] oraz negatywny wpływ poczucia zagrożenia i stanu lęku na funkcjonowanie [3]. Grupą szczególnie narażoną na pogorszenie stanu psychicznego byli pracownicy służby zdrowia [4-7]. W naszej pracy klinicznej do tej pory spotykamy pacjentów reprezentujących różne zawody i grupy społeczne, którzy zmagają się z negatywnymi skutkami pandemii (dzieci i młodzież na długi czas zamknięci w domach i odcięci od zwyczajnych rówieśniczych zabaw i interakcji, przedsiębiorcy nie mogący się wykaraskać z kryzysu finansowego, pary, które zmuszone przebywać ze sobą 24/7 zrozumiały, że ich „druga połówka” z księżniczki zamieniła się w żabę lub z księcia we wstrętnego ropucha, czy pracownicy korporacji, którzy musieli przestawić się na pracę online, zmieniając swoje mieszkania w wielofunkcyjne pomieszczenia biurowo-przedszkolno-szkolno-domowo-intymne, a przez to pozbawione prywatności i domowego ciepła). Tej ostatniej grupie poświęcony jest artykuł M. Grajka i wsp.

Bieżący zeszyt Psychiatrii Polskiej obfituje w problematykę interdyscyplinarną: pacjentów dializowanych, pacjentów z cukrzycą typu 1, pacjentów w wieku podeszłym czy pacjentów z migreną. Warto przypomnieć, że tych ostatnich szczególnie często dotyczą zaburzenia depresyjne [8]. Jak piszą Autorzy zaleceń ekspertów i konsultantów krajowych dotyczących postępowania pacjentów ze współwystępowaniem migreny i depresji, „depresja jest najczęstszą chorobą psychiczną towarzyszącą migrenie, a ryzyko zachorowania na depresję u osób cierpiących na migrenowe bóle głowy znacznie przewyższa ryzyko populacji generalnej” [9]. Prezentowany aktualnie tekst K. Wachowskiej i wsp. poszerza wiedzę na temat wspólnych mechanizmów tych dwóch częstych schorzeń.

Psychiatrów zajmujących się seksuologią zainteresują na pewno artykuły na temat dyspareunii analnej oraz praktyk BDSM.

Zachęcając do lektury Psychiatrii Polskiej życzymy wszystkim Czytelnikom wiosny w sercach.

Dominika Dudek, Jerzy A. Sobański, Katarzyna Klasa

Piśmiennictwo

1. Heitzman J. *Wpływ pandemii COVID-19 na zdrowie psychiczne*. Psychiatria Polska 2020; 54(2): 187-198. <https://doi.org/10.12740/PP/120373>
2. Babicki M, Mastalerz-Migas A. *Występowanie zaburzeń lękowych wśród Polaków w dobie pandemii COVID-19*. Psychiatria Polska 2021; 55(3): 497-509. <https://doi.org/10.12740/PP/OnlineFirst/126230>
3. Mirucka B, Bielecka U, Mirucka MA. *W jaki sposób poczucie zagrożenia życia i lęk jako stan zakłócają psychiczne funkcjonowanie dorosłych Polaków podczas pandemii koronawirusa?*. Psychiatria Polska 2022; 56(5): 957-967. <https://doi.org/10.12740/PP/141251>
4. Podwalski P, Szczygieł K, Tyburski E, Samochowiec A, Samochowiec J. *Obawy, postawy i porównanie wpływu epidemii COVID-19 na stan psychiczny pracowników medycznych, a osoby nie wykonujące zawodu medycznego*. Psychiatria Polska 2022; 56(2): 277-288. <https://doi.org/10.12740/PP/127006>
5. Gawrych M. *Zdrowie psychiczne pracowników medycznych podczas pandemii COVID-19 – przegląd literatury*. Psychiatria Polska 2022; 56(2): 289-296. <https://doi.org/10.12740/PP/OnlineFirst/127217>
6. Badura-Brzoza K, Bułdak R, Dębski P, Kasperczyk S, Woźniak-Grygiel E, Konka A i wsp. *Stres okresu pandemii wirusa SARS-CoV-2 a zachowania prozdrowotne wśród personelu medycznego – doniesienie wstępne*. Psychiatria Polska 2022; 56(5): 969-978. <https://doi.org/10.12740/PP/OnlineFirst/134191>
7. Sokół-Szawłowska M, Mierzejewski P, Heitzman J. *Subiektywne pogorszenie stanu psychicznego pracowników sektora opieki medycznej w czasie pierwszej fali pandemii COVID-19 w Polsce*. Psychiatria Polska 2022; 56(6): 1269-1287. <https://doi.org/10.12740/PP/144111>
8. Stępień A, Słowik A, Domitrz I, Kozubski W, Rejda K, Roźniecki J i wsp. *Zalecenia ekspertów i konsultantów krajowych dotyczące postępowania u pacjentów leczonych z powodu migreny ze współwystępującą depresją. Diagnostyka. Strategie terapeutyczne. Część 2*. Psychiatria Polska 2022; 56(4): 711-728. <https://doi.org/10.12740/PP/OnlineFirst/139596>
9. Stępień A, Domitrz I, Kozubski W, Rejda K, Roźniecki J, Słowik A i wsp. *Zalecenia ekspertów i konsultantów krajowych dotyczące postępowania u pacjentów leczonych z powodu migreny ze współwystępującą depresją. Epidemiologia. Patomechanizm. Wspólchorobowość. Część 1*. Psychiatria Polska 2022; 56(4): 697-710. <https://doi.org/10.12740/PP/OnlineFirst/136489>